

Симеоновият сборник, взет като трофей за Изборник на княз Светослав

гатава техните езици, давайки на езиците на източните славяни нравствена сила – способност да възвисяват мисълта, понятията, представите, емоциите“.

Българското учение от магите

Определено трябва да кажем ясно на образованите читатели кой – редом с киевската княгиня Елена Олга! – е мъжът от преславския царски двор, за когото Константин Багренородни се е колебаел само дали я е последвал като неин племенник, или братовчед.

В християнската държава новозаветната вяра отделя духовната власт от царската, а княз Борис Михаил все пак пряко наследил владетели, които още са били и върховни жреци. Да го последва на трона, се полагало на първородния му син Владимир Расате, та на сина си Симеон отредил да стане патриарх на България. Изпратил го да се изу-

чи в прочутата Магнаурска школа редом с децата на императорите и висшата ромейска аристокрация. Когато в Плиска пристигнали Климент и Наум, Симеон се прибирал в България, замонашил се и около 888 г. се установил в току-що създадения *княжески* манастир край Преслав *при устието на Тича* (в горното течение на Голяма Камчия). Там, под наставничеството на Наум, князът монах се заел да превежда на български език църковните текстове, които бил изучавал и отлично познавал.

Изучените знаят, че Расате залягал на изконната си вяра, та през 893 година Борис Михаил свикал църковно-народен събор, на който поискал Симеон да бъде освободен от монашеския си обет, за да стане княз на България. А изваден буквално от скрипторията за да седне на трона, новият цар първо подменил ромейското духовенство с български църковен клир, вече обучен и подготвен от Кирило-Методиевите ученици.

Когато третият син на цар Симеон – *багрянородният* (когато баща му вече царувал) Петър – наследил преславския трон, брат му княз Иван съумял пръв да съвмести началата в изконната вяра на народа си с Христовото учение. В земите на траките гети (където са Плиска и Преслав) срещата на мѝста с Бога в себе си започвала с аскезата във „вълчата пещера“, та и той през нея подирил спасение от дворцовите интриги. Между книжовно възсъздателните Преславска и Охридска духовна школа той открил във *Великата рилска пустиня* висинето за върховните проникновения на всеотдайния Христов adept. Там отстоял великолепната сглобка на възвисяващите отшелнически дръзновения „во Христá“ и Залмоксисовото чародейно съжителство с природата в *белагинските* завети на гетския учител Дикейней. Така самите българи целокупно възвели *пропуснатия* наследник на царския трон за свой духовен наставник, пръв светец между *божествените помазаници* и небесен покровител на България.

Знакова българска икона на св. Йоан Рилски с Йоан Предтеча в Рилския манастир от 1796 г., изложена в Музея за християнско изкуство в криптата на храм-паметника „Св. Александър Невски“, София

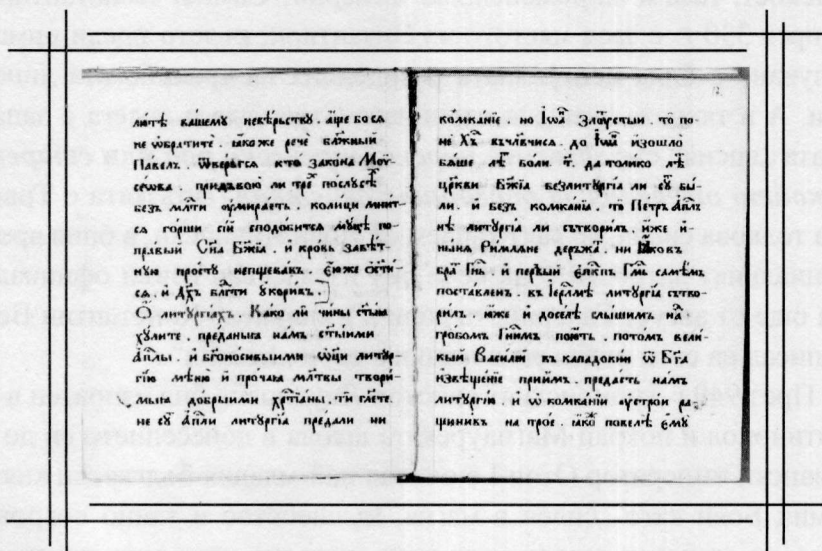
Вероятно цар Симеон пак е оставил на най-малкия си син именно *своята* княжеска света обител при устието на Тича. Вениамин Боян също се доизучил в Константинопол, но отказвал да се облича по ромейски и да следва тамошните духовни служби. Донякъде може да допуснем, че библейското му първо име е заето от героя в началото на Библията, който в първата ѝ глава е определен като „граблив вълк“. Изглежда, през годините на *студентството* си в преславената Магнаурска школа цар Симеон не се е изпълнил с уважение към

християнската практика на елита в Константинопол, щом именно той, който най-добре е познавал *отвътре* непревземаемата ромейска престолнина, впоследствие напирал да детронира този *Втори Рим*. Дали в елинистичното образование, което там са му дали, не е прозрял самите тракийски корени както на умело прагматизираната гръцка многоученост, така и на *ромейската* империя? Самият Константинопол чак през 330 г. е заел мястото на Византион, където преди римското нахлуване е била централната резиденция на тракийската династия Асти. А в тяхната свещена планината Странджа и досега е запазена думата „висия“ със значение *царски, жречески род или старейшина, който отговаря за обредните действия*. Връзката с Тракия е била толкова силна, че както знаем от Йоан Лидийски, в ония времена официалният латински език вече бил изтласкван извън официалните дела още от август Галерий, та дори и император Константин Велики е написал на своя роден език няколко свои „Беседи“.

През 949 г. кремонският епископ Лиудпранд бил изпратен в Константинопол и покрай Магнаурската школа в донесението си до своя германски император Отон I е описал най-младия български княз Вениамин Боян като „силен в магия, вълшебство и тайно очарование дотам, че от човек ставал вълк или... какъвто друг звяр поискал“. С другите зверове може и да е попрекалил, но вълчите тайнства са магичните специалитети на траките гети. А в техните земи са построени българските престолнини Плиска и Преслав. Дори върху мястото на княжеския манастир *при устието на Тича* през IV в. Улфила е създал духовен център за елита на своите визиготи с 4 християнски храма след покръстването им в Мизия. Защо са напуснали центъра на Мизия, за да свещенодействат там ли? Какво е отвело техния етноарх в Константинопол да бъде хиротонисан с висш християнски сан от Евсевий Никомедийски? Явно личният покръстител на Константин Велики е провидял какво се таи в душата му, щом за епископското му име на посветен в Христóвите тайнства пред неговото кръщелно само поставил „В“! А Вулфила значи *Вълчето*.

От хилядолетия по българските земи се е развивал светоглед, отстояван със специфичните му духовни практики. Когато в средата на

I в. Христóвите апостоли Павел и Андрей Първозванни са пренесли през тук в Европа новозаветното учение, то знаменателно се е вписало в изявената сред траките орфическа вяра съзвучно с въведените от техния жрец и пророк Залмоксис духовни практики и ревностно следваните завети на удивителния им нравствен наставник Дикеней.

„Беседа против богомилите“, написана в края на X в. от църковния писател Презвитер Козма при царуването на цар Петър. Тя е запазена в 25 пълни копия от XV до XIX в. и около 120 откъса и компилации на руски и сръбски

По обясними причини у нас няма преки свидетелства, че именно князът маг Вениамин Боян е заложил началата в Богомилското учение – бил е брат на цар Петър, който по онова време пък е бил константинополски зет дори и на цариградския патриарх. Вече стана ясно как може да е бил специалният дипломат по външните работи както на родната си държава, така и като наставник и отговорен придружител на леля си Елена Олга от Киевското царство. Вероятно затова услужливи царски хора са прехвърлили „авторството“ на неговото учение върху несъмнено предания му и вече прочут поп Богомил, пък умели писатели като Презвитер Козма са поделили и утвърдили идеята в удобен вид за всеобщо църковно осъждане.

А в земите на Орфеевото царство богомилите не просто са наследили битувашата в района мистична практика. Адептите на възприетото ново познание с необичайна за Църквата вещина са осмислили и отстоявали чистотата на Христовото учение. За новозаветните български ма́ги то просто предопределяло техните възгледи за естеството на хилядолетните им подстъпи към Свръхпознанието. Ревностни като орфиците са в своите пости и в начина си на живот най-извисените сред българските езотерици – свършените. Те не ядели храна от убити животни, ходели обвити в прости груби раса с качулки до очите като отречение дори от собствената си плът и нямали нищо свое – както държали на това орфеевите абии (нежизнени), залмоксисовите капнобати (богопочитатели) и ктистите (безбрачниците) сред траките гети. Отхвърлили още при Орфей кървавите дионисиеви жертвоприношения, те принасяли на Бога това, което е изконното, и според евангелието: Словото. Тъкмо за тях важи находчивото пояснение на Ваклуш Толев, че „молението е проява на търсещия се Бог, на връщащия се в Бога човек“. Навярно затова също били изключително богати на специални знания. Дори най-отявлените им врагове в официалната църква признавали тяхната голяма начетеност и ловкост да се ползват в своите беседи от Светото писание. „А молитвата е поведение – тя е институционно задължение – довършва Толев: – Докато молението е жертвоприношение.“ И такова е богослужението на посветените по нашите земи поне от обозримото време на Орфей. С възможността си да приемаш лично Словото от Завета ти вече се вливаш във Всевремието на Вселенското всевластие, защото си в Него и пътят към Него *може да бъде* в теб.

*Светият граал върху царските двери в черквата на Преподобна Стойна
в село Златолист, югозападно от Пирин*

В православните ни черкви върху завеската зад царските двери между божественото пространство на олтара и храмовата зала за миряните може да видим изрисуван Светият граал. Но от сакралния бокал при нас надзърта главата на Спасителя и няма „да пием Неговата кръв“, а ще поемем Завета Му, защото самси Йоан Богослов ни е предупредил в евангелието си, че Бог е Словото.

Затова в предаността на прозорливите българи към Неговата истинност папи и патриарси са виждали заплаха за доходоносната си власт. Църковният клир е за „пасомите“, които са духовно неграмот-

ни да си прочетат осъзнато Христóвите наставления в евангелията. В смисленото интимно общуване между човека и Спасителя посредниците просто разсейват вниманието. Вещината на богомилите по богословските въпроси, от която се оплаква Презвитер Козма в беседата си против тях, е свидетелство, че Отец и син си споделят най-съкровените неща, когато ги оставят насаме.

Истината е, че от Българското учение не могат да се възползват неучи хора. Богомилите не просто са били грамотни и упорито четящи адепти – те са владеели съкровените познания с уменията да различават безусловно истинното от лъжовното и недомисленото. Именно заради тяхното проникновено вникване в същността и чистотата на Христóвото Слово техните образовани последователи на Запад са приемали проповедите и наставленията им като от „христóродци“.

Богомилските териториални разселения

Дори когато цар Петър загубил пространната империя на баща си Симеон Велики върху Балканите, Българското учение продължавало да завзема и нови духовни територии в Западна Европа. След като през 998 г. българският цар Самуил присъединил към България областите Далмация, Рашка, Босна и Херцеговина, свършените богомили пренесли прозренията си на Запад. Техният богоосенен живот и вещината, с която убедително наставлявали своите слушатели в началата на богослужението по български, до такава степен допаднали на подкрепените от българския цар босненски банове, че богомилството се наложило като държавна религия в обособената впоследствие самостоятелна Босненска държава.

Тогава българските проповедници благословени поели и към областта Лангедок в днешна Южна Франция, където през V в. напусналите *мизийски готи* си основали кралство със столица Тулуза. Там в своите замъци и крепости отзивчиво ги приели първо графовете, които веднага разпознали в богомилството учение за посветени книжов-